

С. П. Бойко
асистент кафедри дошкільної освіти
Криворізького державного педагогічного університету

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДОШКІЛЬНИКІВ У ПРОЦЕСІ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Дошкільний навчальний заклад, як перший соціальний інститут має широкі можливості для формування *соціальної компетентності* вихованців - певних особистісних властивостей, потреб, здібностей, елементарних теоретичних уявлень та практичних умінь, які забезпечують дитині життєздатність. Компетентність гарантує усвідомлення дитиною того, як слід себе поводити, щоб бути гармонійною, співзвучною з іншими, почувати себе у будь-якому товаристві комфортно.

Цей аспект проблеми розкривається в роботах вітчизняних учених К. Абульханової-Славської, Л. Берестової, А. Бодалева, А. Деркача, В. Зазикіна, Е. Клімова, Е. Коблянської, А. Маркової, І. Семенова та ін.

Процес формування компетентності дітей перших шести років життя передбачає досягнення ними розвитку, необхідного і мінімально достатнього для їхнього нормального існування і функціонування у сучасному навколишньому середовищі. Цей розвиток включає набір елементарних знань, уявлень, практичних умінь і навичок, які гарантують дітям здатність орієнтуватися у сучасному житті, адаптуватися до нього, адекватно реагувати на поведінку і діяльність людей, що оточують, явища і події, що відбуваються навколо. Під соціальною компетентністю розуміють спроможність дітей диференціювати людей за ознаками віку, статі, спорідненості, адекватно реагувати на вчинки і слова дорослих, одноліток, молодших, поводитися згідно з певною життєвою ситуацією в межах дозволеної поведінки, уміння спілкуватися з дотриманням правил хорошого тону, співпереживати і співдіяти.

Дошкільний вік - період, коли в дитини формуються уявлення про навколишній світ, явища суспільного життя, взаємини між людьми. Вступаючи у життя, малюки мають засвоїти багато правил, які склалися в суспільстві. Процес соціалізації передбачає пристосування дитини до навколишнього світу, суспільного середовища, засвоєння, привласнення нею знань, норм певного угруповання. І відбувається він у трьох основних сферах: ігрова діяльність, спілкування, свідомість.

Цінність дидактичної гри полягає в тому, що граючи дитина діє активно, розкуто, гра захоплює її почуття, інтелект, уяву. Гра збуджує живу думку, дає радість досягнення мети, самостійного розумового зусилля, усвідомлення подолання труднощів. Правильно організовані дидактичні ігри стають бажаними для дітей.

Проведене дослідження показало, що в іграх сучасних дітей, у зв'язку із змінами в суспільстві, зростає значення рухливих ігор з правилами, в яких мобілізуються духовні сили дитини в досягненні самостійно висунутих цілей. Правила, що регулюють соціальні відносини в світі, сприяють соціалізації особистості дитини, так як за допомогою правил вона апробує і практикує свій соціальний досвід, що впливає і на зміст, і на якість протікання самостійної гри. Свідомість своєї самостійності і задоволення стає джерелом дитячої впевненості, комунікативних відносин з оточуючими, становлення соціалізованої особистості.

Отже, можна виділити наступні особливості ігрової діяльності, що сприяють соціалізації дітей: різноманітність предметного змісту ігор, що представляє широкий спектр знань про навколишній світ; емоційна привабливість, що забезпечує мотивацію до позитивного взаємодії з соціумом, практична спрямованість на творчість, що дає можливість самореалізації, досвід індивідуального проживання унікальних соціальних ролей, навички соціально адекватної поведінки.

Таким чином, ігри допомагають зблизити дітей, об'єднати їх загальною цікавою для всіх діяльністю.